

17 decembrie 2012

Jur. Nr. 419

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.761-XV din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic
(nr.1887 din 20.08.2012)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996 și a prevederilor Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

I. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.612 din 17.08.2012, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

Potrivit Notei informative, proiectul de lege are ca obiectiv perfecționarea cadrului juridic în domeniul serviciului diplomatic. Astfel, prin obiectul său de reglementare, proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice, adoptarea căruia ține în exclusivitate de competența Parlamentului.

Deși în nota de fundamentare este menționat faptul că drept urmare a implementării proiectului prejudiciu financiar bugetului de stat nu va fi adus, cheltuielile necesare vor fi identificate în limita resurselor financiare disponibile alocate Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, suntem de părere că nota informativă trebuie să conțină o fundamentare financiară detaliată în sensul indicării cuantumului resurselor financiare necesare a fi alocate pentru realizarea prevederilor sale, fapt care ar trebui raportat la mijloacele bugetare disponibile pentru anul bugetar în gestiune.

II. Referindu-ne la conținutul nemijlocit al proiectului expunem următoarele raționamente.

1. La **pct.2** din proiectul legii, *serviciul diplomatic este definit ca totalitatea instituțiilor diplomatice ale Republicii Moldova*. Reieșind din faptul că, sfera de reglementare a proiectului în cauză vizează organizarea și funcționarea instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova, iar potrivit art.5 alin.(2) al Legii nr. 761 din 27.12.2001 cu privire la serviciul diplomatic, sistemul instituțiilor serviciului diplomatic este format atât din misiuni diplomatice cât și din oficii consulare sub îndrumarea și controlul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, pentru evitarea ambiguităților, considerăm necesară de a concretiza dacă termenul utilizat „totalitatea instituțiilor diplomatice” include și oficiile consulare

prin a căror activitate sunt îndeplinite sarcinile de politică externă ale Republicii Moldova.

2. La **pct.4** din proiect, se propune ca la art.5 alin.(2) din lege, cuvântul „Structurile” să se substituie cu cuvântul „Instituțiile”. Luând în considerare faptul, că potrivit art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001, *terminologia utilizată în actul elaborat trebuie să fie constantă și uniformă*, considerăm necesară coordonarea respectivei modificări cu prevederile alin.(1) al art.5 din respectiva lege.

3. La **pct.5 art.6 alin.9**, respectiv la **pct.23 art.16 alin.(1)** din proiect, prin utilizarea sintagmei „în conformitate cu legislația în vigoare” se face referință generală la cadrul normativ. Întru oferirea unui caracter clar ce ar evita apariția confuziilor, considerăm oportun de a substitui sintagma în cauză cu stipularea exactă a normei din actul normativ la care se face trimitere sau, cel puțin, să fie menționate elementele de identificare a actelor normative avute în vedere.

4. Menționăm faptul că, prin substituirea cuvântului „dispun” cu cuvintele „sînt în drept să dispună” la **pct.6** din proiect, norma stipulată la art.7 din legea supusă modificării dobîndește un caracter dispozitiv lăsînd la latitudinea instituțiilor serviciului diplomatic dreptul de a decide dacă urmează să dispună de un sistem propriu de comunicare.

5. La **pct.7** din proiect, autorul evită să determine o listă exhaustivă a instituțiilor la cererea cărora Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene poate dispune inspectarea instituțiilor diplomatice și a oficiilor consulare. Pentru a reda normei un caracter comprehensiv, propunem modificarea în textul art.8 din proiectul de lege a conținutului sintagmei “instituțiile abilitate” în vederea menționării exprese a instituțiilor abilitate cu atribuția în cauză. De asemenea, norma de la propoziția a doua a respectivului articol nu relevă nici într-un fel *care sînt cazurile cînd specialiștii din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene vor participa împreună cu serviciul audit intern la inspectarea misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare*, nefiind determinat clar nici „**cine**” din specialiștii din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene vor participa împreună cu serviciul audit intern la inspectarea misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare. Prin urmare, întrucît interpretările multiple posibile ale acestei norme vor cauza adoptarea de comportamente diferite, considerăm că expresia „și, după caz, în comun cu alți specialiști din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene” necesită a fi reformulată cu luarea în considerare a celor expuse mai sus.

6. Avînd în vedere faptul, că titlul și conținutul art.10 din legea supusă modificării reglementează angajarea și rechemarea dintr-o funcție diplomatică și consulară, considerăm oportun ca la **pct.9 art.10 alin.(4)** al respectivului articol sintagma „și consulare” să succedă cuvintele „în funcție diplomatică”. Respectiva obiecție este valabilă și pentru alin.(5) al aceluiași articol.

7. În varianta propusă la **pct.12 art.13 alin.(3) lit.d)** din proiect, se menționează că la calculul termenului necesar pentru avansare în grad diplomatic se ia în considerare și perioada de aflare la studii. În opinia noastră, sintagma are un caracter general, situație care impune tălmăcirea înțelesului termenului de studii în scopul oferii unor completări sub aspectul conținutului pentru a putea clarifica forma studiilor. Evocăm faptul că, într-o funcție diplomatică și consulară, în temeiul art.10 alin.(1) din proiect poate fi angajată persoana care detine o diplomă

de studii universitare (licență). Aceasta recomandare este valabilă și pentru **pct.13** și **pct. 25 art.28 lit.d** din proiect.

8. Sintagma "în caz de necesitate" utilizată la **pct.12 art.15 alin.(1)** din proiect, este una cu un pronunțat caracter coruptibil și ambiguu. Astfel, nu este suficient de clar care sunt cazurile "de necesitate" când termenul de aflare în misiune poate fi extins prin ordinul ministrului afacerilor externe și integrării europene pentru o perioadă de un an. În acest sens, sugeram completarea suplimentară a prevederilor pentru a indica explicit în conținutul proiectului care sunt cazurile care determină extinderea termenul de aflare în misiune.

9. Luînd în considerare faptul că, personalul din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, în conformitate cu art.9 din Legea nr. 761/2001, este *format din funcționari publici în funcții diplomatice* sintagma „și consulare” de la **pct.12 art.16 alin.(3)** necesită a fi exclusă.

10. La **pct.12** prevederile art.16 alin.(2) necesită a fi coordonate cu dispozițiile art.7 al legii nr. 1133 din 04.08.92 cu privire la statutul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova în alte state, în conformitate cu care *reprezentant diplomatic poate fi numai cetățeanul Republicii Moldova*.

11. La **pct.18** din proiect, sugerăm redefinirea titlului art.21 astfel încît acesta să fie în concordanță cu titlul capitolului, precum și cu denumirea art. 20 din lege. Totodată, considerăm confuz sensul sintagmei „cu orice schimbare intervenită în situația lor” de la lit.g) al respectivului articol.

12. Pentru evitarea interpretărilor, propunem lămurirea expresă a sintagmei "aduc atingere prestigiului serviciului diplomatic" stiputate la **pct.22 art.25 alin.(2) lit.e)** din proiect.

13. Referitor la cuprinsul art.29 alin.(4) care prevede că *suma contribuției de asigurări sociale de stat în mărime minimă, prevăzută anual în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul respectiv, se restituie soției (soțului) membrului personalului misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare de către misiunea diplomatică sau oficiul consular la prezentarea contractului și dovezii de plată a contribuției*, atenționăm că aceasta contravine prevederilor legislative în vigoare, avînd drept bază următoarele argumente.

În conținutul anexei nr.3 din proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr.2162 din 01.10.2012 aflat la examinare în Parlament, sunt stabilite tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile de prestații sociale asigurate. În rezultatul examinării efectuate, comunicăm că la categoria plătitorilor nu se includ **soția (soțul) membrului personalului misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare**, la fel nefiind stabilit tariful contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii și baza de calcul.

Dacă admitem faptul că la elaborarea normei de completare, autorul a ținut cont de prevederile art.6 alin.(1) din proiectul Legii nr.2162/2012 "*categoriile de persoane care nu sunt menționate în anexa nr.3 pot fi asigurate pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, plătind contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 5220 de lei pe an*", remarcăm că nici în continuarea acestui articol nu se menționează despre restituirea contribuției soției (soțului) membrului personalului misiunilor diplomatice sau oficiilor

consulare de către misiunea diplomatică sau oficiul consular la prezentarea contractului și dovezii de plată.

Art.46 alin.(1) din Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.1996, prevede că veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat provin din **contribuții de asigurări sociale**, transferuri de la bugetul de stat și din alte venituri prevăzute de legislație. Astfel, în cazul în care legislația financiară prevede că contribuțiile de asigurări sociale constituie sursele principale, necesare la constituirea bugetului anual al asigurărilor sociale de stat, nu se înțelege raționalitatea restituirii acestora la prezentarea contractului și dovezii de plată. În aceste condiții, categoria contribuțiilor de asigurări sociale atribuite *soției (soțului) membrului personalului misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare de către misiunea diplomatică sau oficiul consular*, va fi reglementată în lege ca o normă de jure, deoarece de facto contribuțiile respective nu vor constitui surse de venituri la bugetul asigurărilor sociale. Sub alt aspect, norma propusă poate fi orientată spre detrimentul constituirii bugetului de asigurări sociale, avînd în vedere că conform Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08.07.1999 fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public.

Evaluînd practica anilor precedenți, constatăm că în Legile anuale a bugetului asigurărilor sociale de stat, nu sunt prevăzute reglementări speciale de restituire a contribuțiilor – la prezentarea dovezii de plată, pentru nici o categorie de plătitori. În acest sens, deducem că norma nominalizată conduce la constituirea unor avantaje prioritare pentru unele categorii de persoane în defavoarea altora, care în mod legal necesită a fi tratați fără diferențieri. Concomitent, atenționăm și despre încălcarea principiului obligativității și principiului contributivității stabilite la art.3 în Legea nr.489/1999, potrivit căroră, persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public iar drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligațiilor. Fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public iar drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

Mai mult ca atît, norma de completare aduce atingere și principiul egalității cetățenilor, garantat în art.16 alin.(2) din Constituție.

14. Clasificatorul funcțiilor diplomatice și consulare, cuprins în anexa ce este parte integrantă a proiectului, necesită a fi coordonat cu prevederile art.9 alin.(2) și respectiv alin.(3) al aceluiași articol din Legea nr. 761/2001 în care sînt stipulate funcțiile diplomatice instituite în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, precum și funcțiile instituite pentru agenții diplomatice și funcționarii consulari.

Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ